

Evankeliumin alku

”Kun Johannes oli vangittu, Jeesus palasi Galileaan ja julisti Jumalan evankeliumia. Hän sanoi: ’Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!’” (Mark. 1:14, 15.)

Avaintekstit:

Ap. t. 13:1–5, 13;
Ap. t. 15:36–39;
Mark. 1:1–15;
Jes. 40:3;
Dan. 9:24–27.

Kuka kirjoitti Markuksen evankeliumin, ja miksi se kirjoitettiin? Missään evankeliumissa ei mainita kirjoittajan nimeä. Johannes on ehkä lähimpänä itsensä mainitsemista viitatessaan Jeesuksen rakkaimpaan opetuslapseseen (ks. Joh. 21:20, 24).

Kuitenkin varhaisista ajoista lähtien jokainen kanonisista evankeliumeista on liitetty joko johonkin apostoliin (Matteus, Johannes) tai apostolin työkumppaniin. Esimerkiksi Luukkaan evankeliumi liittyy Paavaliin (ks. Kol. 4:14; 2. Tim. 4:11; Filem. 24), Markuksen evankeliumi taas Pietariin (ks. 1. Piet. 5:13).

Vaikka Markuksen evankeliumin kirjoittaja ei kertaakaan mainitse nimeään tekstissä, alkuseurakunnan ajalta tullut perimätieto osoittaa, että Markuksen evankeliumin kirjoittaja oli Johannes Markus, joka joskus kulki Pietarin ja Barnabaksen matkakumppanina (Ap. t. 13:2, 5) ja myöhemmin Pietarin työtoverina (1. Piet. 5:13).

Ensimmäinen askel tällä viikolla on tutustua Markukseen sellaisena kuin hänet Raamatussa esitetään. Opimme hänen varhaisesta epäonnistumisestaan ja myöhemmästä käyttökelpoisuudestaan. Sitten tutkistelussa käännytään Markuksen evankeliumin alkuosaan, josta saamme katsauksen eteenpäin siihen, mihin kertomus on etenemässä. Alkuosasta meille selviää myös se, miksi tämä aiemmin epäonnistunut mutta myöhemmin takaisin työhön otettu lähetyssaarnaaja kirjoittaisi tällaisen tekstin.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 6.7.2024

EPÄON- NISTUNUT LÄHETYS- SAARNAAJA

Lue Ap. t. 12:12. Kuinka Markus esitellään Apostolien teoissa?

On mahdollista, että Johannes Markus, joka kaikkein todennäköisimmin on Markuksen evankeliumin kirjoittaja, oli nuori mies silloin, kun Apostolien tekojen 12. luvun asiat tapahtuivat todennäköisesti 40-luvun puolivälissä jKr. Markus esitellään jakeessa 12 Maria-nimisen naisen poikana. Maria oli ilmeisesti varakas seurakunnan tukija, joka piti rukouskokousta kodissaan. Se mainitaan Apostolien tekojen luvussa 12. Kertomus Pietarin vankilasta pakenemisesta, sitä seuranneista tapahtumista ja sitten Herodeksen kuolemasta on täynnä silmiinpistäviä, jopa humoristisia vastakohtaisuuksia Pietarin ja kuninkaan välillä. Johannes Markuksella ei oikeastaan ole mitään osaa kertomuksessa, mutta hänen esittelynsä tässä vaiheessa valmistaa lukijoita ymmärtämään hänen myöhemmän yhteytensä Barnabakseen ja Sauliin.

Lue Ap. t. 13:1-5, 13. Miten Johannes Markus liittyi Saulin ja Barnabaksen matkaan, ja mitä siitä seurasi?

Apostolien tekojen 13. luku kuvailee Saulin ja Barnabaksen ensimmäistä lähetysmatkaa, joka alkaa noin vuonna 46 jKr. Johannes Markus mainitaan vasta viidennessä jakeessa, ja hänen tehtävänään on yksinkertaisesti olla heidän apulaisenaan tai palvelijanaan. Mitään muuta mainintaa tästä nuoresta miehestä ei ole ennen jaetta 13, jossa lyhyesti todetaan, että hän palasi Jerusalemiin.

Mitään syytä paluulle ei anneta. Myöskään Johannes Markuksen tunteita ei kuvailla, joten jää lukijan mielikuvituksen varaan arvailla hänen motiivejaan jättäytyä pois lähetysmatkalta, joka epäilemättä oli täynnä vaaroja ja haasteita. Ellen G. White sanoo asiasta näin: "Matkan tässä vaiheessa Markus pelon ja masennuksen vallassa luopui joksikin aikaa pyrkimyksensä omistautua koko sydämeästään Herran työlle. Tottumattomana vaikeuksiin hän lannistui matkan vaaroista ja koettelemuksista." (6AO 121.) Lyhyesti sanottuna olosuhteet olivat hänelle liian vaikeat, joten hän halusi pois.

Kukapa ei olisi joskus perääntynyt tai epäonnistunut kristillisessä elämässään. Mitä opit kokemuksestasi?

TOINEN MAHDOLLI- SUUS

Lue Ap. t. 15:36-39. Miksi Paavali hylkäsi Markuksen? Miksi Barnabas antoi tälle toisen mahdollisuuden?

Ap. t. 15:38 kertoo, miksi Paavali hylkäsi Markuksen. Tämä oli jättänyt heidät, eikä ollut jatkanut lähetystyötä heidän kanssaan. Paavalin asenne on ymmärrettävä, vaikkakin tyyli. Lähetystyöntekijän elämä etenkin antiikin aikana oli rankkaa ja vaativaa (2. Kor. 11:23-28). Paavali luotti työtovereihinsa, että nämä auttaisivat kantamaan haastavan työn ja olosuhteiden taakkaa. Hänen näkökulmastaan sellainen, joka niin nopeasti hylkäsi heidät, ei ansainnut paikkaa lähetystiimissä, joka kävi lähitaistelua pahuuden voimia vastaan.

Barnabas oli toista mieltä. Hän näki Markuksessa potentiaalia eikä halunnut jättää tätä nuorta miestä. Paavalin ja Barnabaksen välille kehkeytyi asiasta niin suuri erimielisyys, että heidän tiensä erosivat. Paavali valitsi mukaansa Silaksen, ja Barnabas Markuksen.

Apostolien teot ei selitä, miksi Barnabas päätti ottaa Markuksen mukaansa. Itse asiassa näitä kahta miestä ei enää tämän kohdan jälkeen mainita Apostolien teoissa. Tämä ei kuitenkaan ole viimeinen kohta, jossa Markus mainitaan Uudessa testamentissa. Sama pätee Barnabakseen.

Lue Kol. 4:10; 2. Tim. 4:11; Filem. 24 ja 1. Piet. 5:13. Millaisia asioita jakeet paljastavat Markuksen uudistumisesta?

Markuksessa näyttää tapahtuneen hämmästyttävä muutos. Näissä jakeissa Paavali osoittaa Markuksen arvon hänelle ja lähetystyölle. Paavali pitää Markusta työtoverinaan ja haluaa, että Timoteus tuo tämän hänen luokseen. Pietarin antaa ymmärtää, että hänelläkin oli läheinen suhde Markukseen (1. Piet. 5:13). Nämä Paavalin ja Pietarin kirjeet kirjoitettiin hyvin todennäköisesti 60-luvun alkupuolella ensimmäisellä vuosiadalla, noin 15-20 vuotta sen jälkeen, kun Ap. t. 15. luvun asiat tapahtuivat. Markus toipui epäonnistumisestaan melko varmasti siksi, että hänen serkkunsa Barnabas osoitti hänelle luottamusta.

Mieti aikaa, jolloin itse epäonnistuit ja sinulle tarjottiin toista mahdollisuutta. Miten se muutti sinua?

SANAN- SAATTAJA

Lue Mark. 1:1-8. Ketkä ovat jakeiden päähenkilöt, ja mitä he sanovat ja tekevät?

Jakeissa on kolme päähenkilöä: Jeesus Kristus, johon viitataan jakeessa 1; Isä Jumala, jonka sanoja lainataan jakeessa 2; ja Johannes Kastaja, sanansaattaja ja sananjulistaja, joka esiintyy jakeissa 3-8.

Mark. 1:2, 3 sisältää lainauksen Vanhasta testamentista, jonka Markus esittää kuvatakseen, mitä kertomuksessa tapahtuu. Markuksen lainaus on sekoitus kolmesta eri kohdasta: 2. Moos. 23:20; Jes. 40:3 ja Mal. 3:1.

Lue 2. Moos. 23:20; Jes. 40:3 ja Mal. 3:1. Mitä yhteistä jakeilla on?

2. Moos. 23:20 viitataan enkeliin, jonka Jumala lähettää Israelin edellä johtamaan heitä Kanaaninmaahan. Jes. 40:3 puhuu siitä, miten Jumala ilmestyy erämaahan, jossa on hänelle valmistettu valtatie. Mal. 3:1 puhuu sanansaattajasta, joka kulkee Herran edellä valmistuen hänelle tietä. Kaikki nämä kolme tekstiä puhuvat matkasta.

Jesajan kirjan tekstillä on monia yhtymäkohtia Johannes Kastajan työhön ja siinä keskitytään myös Herran tiehen. Markuksen evankeliumissa Herra Jeesus on matkalla. Nopeasti etenevä kertomus korostaa tätä matkan tuntua - matkan, joka tulee johtamaan ristille ja Jeesuksen uhrikuolemaan meidän puolestamme.

Paljon täytyy kuitenkin tapahtua ennen kuin hän saavuttaa ristin. Matka on vasta alkamassa, ja Markus tulee kertomaan meille.

Vanhan testamentin lainaus kohdassa Mark. 1:2, 3 viittaa Johannes Kastajaan, joka kutsuu kansaa kääntymään, hylkäämään syntinsä ja palaamaan Jumalan luo (Mark. 1:4). Tämä muinaisen profeetta Elian tavoin pukeutuva mies (vrt. 2. Kun. 1:8) julistaa Mark. 1:7, 8 vielä väkevämmästä, joka tulee hänen jälkeensä. Se, että Johannes Kastaja sanoo, ettei hän kelpaa edes kumartumaan ja avaamaan tämän hänen jälkeensä tulevan kenkien nauhoja, kertoo siitä, miten korkealle hän arvosti Jeesusta.

JEESUKSEN KASTE

Lue Mark. 1:9-13. Kuka on läsnä Jeesuksen kasteessa, ja mitä tapahtuu?

Johannes kastaa Jeesuksen Jordanjoessa. Jeesuksen noustessa vedestä hän näkee taivaan avautuvan ja Pyhän Hengen laskeutuvan päälleen kyyhkysen tavoin. Hän kuulee taivaasta Jumalan äänen: ”Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.” (Mark. 1:11.)

Nämä tapahtumat osoittavat Jeesuksen kasteen tärkeyden. Kasteessa ovat läsnä Isä, Poika ja Pyhä Henki, jotka yhdessä vakuuttavat, että Jeesuksen työ on nyt alkamassa. Tapahtuman tärkeys korostuu uudestaan ristin tapahtumissa, joista kerrotaan Mark. 15. luvussa. Monet kasteeseen liittyvistä elementeistä ovat uudelleen läsnä ristin tapahtumissa.

Sitten Henki ajoi Jeesuksen erämaahan. Sana ”ajoi” on käännetty kreikan sanasta *ekballō*, jota käytetään Markuksen evankeliumissa usein kohdissa, joissa pahoja henkiä ajetaan ulos ihmisistä. Tässä Hengen läsnäolo kuvastaa Pyhän Hengen voimaa Jeesuksen elämässä. Herra on aloittamassa työtänsä, ja heti hän joutuu vastatusten Paholaisen kanssa. Kampailun ankaruutta korostaa viittaus 40 päivää jatkuvaan kiusaukseen, villieläinten läsnäoloon ja enkeleihin, jotka pitivät huolta Jeesuksesta.

Markuksen evankeliumin avausjaksossa on erityistä se, että siinä Jeesus kuvataan sekä jumalallisena että inhimillisenä. Jumaluudesta hänessä kertoo se, että hän on Kristus, Messias (Mark. 1:1), sanansaattajan ilmoittama Herra (Mark. 1:2, 3), suurempi kuin Johannes (Mark. 1:7), rakastettu Poika, jonka ylle Henki laskeutuu (Mark. 1:10, 11). Hänen ihmisyydestään kertoo se, että Johannes kastaa hänet (ei toisin päin, Mark. 1:9), Henki ajaa häntä (Mark. 1:12), Paholainen kiusaa häntä (Mark. 1:13), hän on villieläinten joukossa (Mark. 1:13) ja enkelit pitävät hänestä huolta (Mark. 1:13).

Miksi tällaiset vastakohtat? Vastakohtaisuus viittaa siihen hämmästyttävään todellisuuteen, että hän on Kristus, Herramme, Vapahtajamme ja Jumalamme, ja silti myös ihminen, veljemme ja esimerkkimme. Miten voimme täysin ymmärtää tämän? Emme voikaan. Hyväksymme sen kuitenkin uskossa, ja hämmästelemme, mitä tämä totuus paljastaa meille Jumalan rakkaudesta ihmiskuntaa kohtaan.

Mitä Jeesuksen ihmiseksi tuleminen kertoo Jumalasta?

**EVANKE-
LIUMI
JEESUKSEN
MUKAAN**

Lue Mark. 1:14, 15. Mitkä ovat Jeesuksen julistaman evankeliumin kolme osaa?

Markus tiivistää tässä Jeesuksen yksinkertaisen ja suoran sanoman. Sanoman kolme osaa on kuvattu seuraavassa taulukossa:

TYYPPI	SISÄLTÖ
Aikaprofetia	Aika on täyttynyt.
Liittolupaus	Jumalan valtakunta on tullut lähelle.
Kutsu opetuslapseuteen	Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma.

Aikaprofetia, johon Jeesus viittaa, on Danielin kirjan 70 vuosi-
viikon profetia (Dan. 9:24–27). Tämä profetia saa täyttymyk-
sensä Jeesuksen kasteessa, jossa hän saa Pyhän Hengen voi-
telun ja aloittaa maanpäällisen palvelutyönsä (Ap. t. 10:38).
Seuraava kaavio avaa tuota hämmästyttävää 70 vuosiviikon
profetiaa:

Tässä profetiassa yksi päivä vastaa yhtä vuotta (4. Moos. 14:34; Hes. 4:6). Profetian alkuajankohta on 457 eKr. eli vuo-
si, jolloin Persian kuningas Artakserkses antoi määräyksen
Jerusalemiin jälleenrakennustyön loppuun saattamisesta (ks.
Esa 7).

Kuusikymmentähdeksän profeetallista vuosiviikkoa ulot-
tuisi vuoteen 27 jKr., eli aikaan, jolloin Jeesus kastettaisiin
ja hän saisi Pyhän Hengen voitellun maanpäällisen palvelus-
työnsä alkamisen yhteydessä.

Hänen ristiinnaulitsemisensa tapahtuisi kolme ja puoli
vuotta myöhemmin.

Seitsemäskymmenes vuosiviikko tulisi päätökseensä
vuonna 34 jKr., jolloin Stefanos kivitettiin kuoliaaksi ja evan-
keliumin sanoma lähti leviämään juutalaisten lisäksi myös
pakanoiden keskuuteen.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 4, s. 70-81 tai *Aikakausien Toivo*, s. 77-88 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 61-69; *Alfa ja omega*, osa 6, s. 119-126 tai *Apostolien teot*, s. 128-135.

On kiehtovaa, miten ensimmäisen enkelin sanoma (Ilm. 14:6, 7) sisältää niin paljon yhteistä Jeesuksen julistaman evankeliumin sanoman kanssa (Mark. 1:15).

Ensimmäinen enkeli julistaa ikuista evankeliumia lopunajan maailmalle, jonka tulisi valmistautua Jeesuksen toiseen tulemiseen. Enkelin lopunajan evankeliumissa on samat kolme osaa kuin Jeesuksen julistamassa sanomassa, kuten taulukossa kuvataan:

MARK. 1. LUKU	TYYPPI	ILM. 14. LUKU
Aika on täyttynyt. (Dan. 9)	Aikaprofetia	Tuomion aika on tullut. (Dan. 7, 8)
Jumalan valtakunta on tullut lähelle.	Liittolupaus	Ikuinen evankeliumi
Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma.	Kutsu opetuslapseuteen	Pelätäkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia. Kumartakaa häntä.

Ensimmäisen enkelin sanomassa tiedotetaan ennen Jeesuksen paluuta alkavasta tuomiosta, joka Danielin antaman 2 300 päivän ennustuksen mukaan alkaisi vuonna 1844 (ks. Dan. 8:14). Tuomio tuo Jumalan valtakunnan hänen vainotulle kansalleen (Dan. 7:22). Ensimmäisen enkelin kutsu pelätä, kunnioittaa ja kumartaa Jumalaa on kutsu opetuslapseuteen. Tämä kutsu annetaan maailmalle viimeisinä päivinä, jolloin Ilm. 13. luvun kuvaamat petovallat tarjoavat väärää jumalaa, jota pelätä, kunnioittaa ja kumartaa.

Aivan kuten Mark. 1. luvussa siteerattu Jeesuksen sanoma evankeliumin julistustyön alussa liittyy läheisesti Danielin profetioihin, samoin niihin liittyy myös Ilm. 14. luvun ensimmäisen enkelin sanoma maailmanhistorian lopussa.

Keskustelunaiheita:

1. Verratkaa Johannes Kastajaa ja Jeesusta toisiinsa, sellaisina kuin heidät on esitetty Mark. 1:1-13. Mitä erityistä opitte siitä, miten heidät on esitelty?

2. Pohtikaa kasteen merkitystä. Lukekaa Room. 6:1-4 ja Joh. 3:1-8 ja verratkaa näitä kohtaan Mark. 1:9-13, jossa Jeesus kastetaan. Mitä yhtäläisyyksiä ja mitä eroavuuksia löydätte?